

21 december 2018

Ontwerp van het
Klimaat-akkoord

Ontwerp van het Klimaat-akkoord

Commissie Duurzaamheid 16 januari 2019

Tafel Elektriciteit

Doelen

20,2 Mt

vermindering CO₂-uitstoot in 2030

DRIEKWART
ELEKTRICITEIT
DUURZAAM

Maatregelen

7x ZOVEEL WIND EN ZON

700 WINDMOLENS OP ZEE

500 WINDMOLENS OP LAND

75 MILJOEN ZONNEPANELEN

40% GOEDKOPER

BURGERS BEPALEN MEE

Tafel Gebouwde Omgeving

Doelen

3,4 Mt

vermindering CO₂-uitstoot in 2030

2 MILJOEN
WONINGEN
AARDGASVRIJ

OVERIGE
WONINGEN MINDER
AARDGASVERBRUIK

Maatregelen

KWART TOT HELFT
GOEDKOPER

BETERE APPARATEN

ENERGIEBELASTING
VERSCHUIFT

GEBOUWGEBONDEN
FINANCIERING

Tafel Mobiliteit

Doelen

7,3 Mt

vermindering CO₂-uitstoot in 2030

Doelen elektrisch vervoer:
ELEKTRIFICATIE
PERSONENVERVOER

AANPASSEN
MOBILITEITS-
GEDRAG

Maatregelen
die verkend worden

1,8 TOT 2,8 MILJOEN
ELEKTRISCHE AUTO'S

LAADINFRASTRUCTUUR
VOOR IEDEREEN

SCHONE AUTO'S
BEVOORDELEN

MINDER REIZEN MET
DE AUTO

Tafel Industrie

Doelen

14,3 Mt

vermindering CO₂-uitstoot in 2030

MINDER CO₂
UITSTOOT DOOR
INDUSTRIE

MAATREGELLEN
die verkend worden

ELEKTRICITEIT IPV
GAS EN OLIE

MINDER CO₂: OPSLAG

ENERGIEBESPARING

Tafel Landbouw en Landgebruik

Doelen

3,5 Mt

vermindering CO₂-uitstoot in 2030

Doelen energie:
DUURZAME
ENERGIE

Maatregelen
die verkend worden

GEOTHERMIE IN KASSEN

ELEKTRICITEIT IPV GAS

MEER BOS EN NATUUR

Klimaatakkoord
op hoofdlijnen

Definitief Klimaatakkoord

Ondertekening wanneer:

- Resultaten finale beoordeling door PBL en CPB beschikbaar
- Kabinet gereageerd
- Debat met Tweede Kamer plaatsgevonden.
- Achterbannen geraadpleegd en geoordeeld

Handtekeningen van partijen staan voor een drieledig commitment, namelijk:

- de uitvoering van afspraken waarbij partijen direct betrokken zijn
- (gezamenlijke) realisatie van de ambities en afspraken van hun sectortafel.
- (gezamenlijke) realisatie van doel van het Klimaatakkoord: ten minste 49% emissiereductie

Doorlopen stappen

2017:

- 10 maart: 'Investeringsagenda naar een duurzaam Nederland' – UvW, VNG, IPO

2018:

- 14 februari: Interbestuurlijk programma
- 10 juli: Voorstel voor hoofdlijnen van een Klimaatakkoord (VHKA)
- 28 september: Analyse door planbureaus CPB en PBL
- 5 oktober: Kabinetsappreciatie VHKA
- **21 december: Ontwerp van het Klimaatakkoord**

Nog geen Klimaatakkoord maar slechts ontwerp, want doorrekeningen op haalbaarheid (PBL), betaalbaarheid (CPB) en uitvoerbaarheid (overheden)

Eerste kwartaal 2019

- 23 januari: IPO bestuur – bespreking van het Ontwerp van het Klimaatakkoord
 - Voldoende vertrouwen onder voorbehoud?
- Januari t/m maart: doorrekening
 - PBL: haalbaarheid (CO2)
 - CPB: betaalbaarheid
 - Overheden: uitvoerbaarheid (uitvoeringslastenonderzoek)
- Maart t/m mei: appreciatie Kabinet, debat Tweede Kamer, IPO en andere partners in gesprek met achterban over doorrekening
- Zomer 2019: besluitvorming IPO Bestuur na consultatie staten

RES

- **Belang tafel:**
 - Alle regio's dragen bij aan nationale opgave (49% CO2 reductie 2030)
 - Regionaal maatwerk is nodig door verschillen in behoeften en mogelijkheden (mn ruimtelijke inpassing) – Wel belangrijk dat realisatie niet uit het oog wordt verloren
 - RES biedt mogelijkheden voor benutten regionale kansen en leggen van slimme verbindingen te leggen
- **Belang en rol provincie:**
 - Verbinden van inhoudelijke opgaven en verbinden van stakeholders
 - Organisatiekracht
 - Juridische borging van RES door opname in provinciale (en gemeentelijke) omgevingsvisies
- **Wat vraagt het van en wat biedt het de provincie?**
 - Actieve partnerrol (meedoen) plus proactief handelen i.r.t. het mogelijk maken van een gedragen ruimtelijke inpassing

Tafel gebouwde omgeving

- **Belang tafel:**
 - Stap voor stap aardgasvrij maken gebouwde omgeving (in een steeds hoger tempo)
 - Impact: betaalbaarheid en acceptatie zijn fundamentele randvoorwaarden
- **Belang en rol provincie:**
 - Faciliterende rol
 - Draagvlak en betaalbaarheid belangrijk item tijdens campagnes PS
- **Wat vraagt het van en wat biedt het de provincie?**
 - Ondersteunende rol: wat hebben gemeenten nodig (zonder verantwoordelijkheden over te nemen)

Tafel elektriciteit

- **Belang tafel:**
 - Verduurzamen elektriciteitsvraag:
 1. Huidige elektriciteitsvraag (toename gebruik apparaten)
 2. 'Nieuwe' elektriciteitsvraag (nu nog niet elektrisch is)
- **Belang en rol provincie:**
 - Aanzienlijk deel duurzame opwek op land met impact op ruimte
- **Wat vraagt het van en wat biedt het de provincie?**
 - In de RES juiste keuzes te maken samen met andere partners
 - Biedt kans op meest optimale inpassing wat betreft landschappelijke kwaliteit
 - Provincies en gemeenten nemen uiteindelijk besluit

Tafel mobiliteit

- **Belang tafel:**
 - Uitstoot CO2 mobiliteit stijgt weer – bijna kwart van Nederland
 - 2030: 7,4 Mton reductie 2050: resterende 25 Mton reductie
- **Belang en rol provincie:**
 - CO2, bereikbaarheid, ruimtelijke kwaliteit, leefbaarheid, economie, sociale inclusiviteit
 - Winstpunt: integrale verhaal én regionale aanpak algemeen geaccepteerd.
 - Versteving samenwerking vervoersregio's, Rijk, provincies en gemeenten
 - Aandacht voor werkgevers en inkoop-effect als opdrachtgever
- **Wat vraagt het van en wat biedt het de provincie?**
 - Regionale mobiliteitsprogramma's – landelijk méér dan de som der delen

Tafel landbouw & landgebruik

- **Belang tafel:**

- 3,5 Mton CO2 eq-reductie en verdere potenties in beeld brengen (ca. 6 Mton)
- Klimaat onderdeel van bredere verduurzamingsslag in landbouw en landgebruik

- **Belang en rol provincie:**

- Regierol in landelijke gebied
- In gebiedsaanpak gerealiseerd (in verbinding met andere opgaven in het landelijk gebied)
- Sluit aan bij rol van provincie als regisseur in landelijke gebied
- Druk op ruimte in landelijke gebied: energie en andere verduurzamingsopgaven

- **Wat vraagt het van en wat biedt het de provincie?**

- Regie op processen (veenweide en klimaatinclusief natuurbeleid)
- Invulling nadrukkelijk met alle betrokken maatschappelijke partners aanhaken bestaande programma's

Tafel industrie

- **Belang tafel:**
 - Groot deel door beperkt aantal grote bedrijven, samen kwart Nederlandse uitstoot
 - Doel 2030: emissiereductie van 14,3 miljard kilogram (14,3 Mton)
 - Ambitie 2050: bloeiende, circulaire en mondiaal toonaangevend en nagenoeg geen uitstoot
- **Belang en rol provincie:**
 - Realiseren daadwerkelijke verduurzaming (CCS alleen voor onvermijdbare CO₂-uitstoot)
 - Harmoniseren stelsel van wet- en regelgeving zakelijk energieverbruik en verbeteren VTH
 - Eerlijke lastenverdeling bedrijven-burgers
 - Andere bronnen, benutten reststromen en groene grondstoffen
- **Wat vraagt het van en wat biedt het de provincie?**
 - Verantwoordelijk voor VTH bij groot deel van bedrijven
 - Rol in industrieclusters, via onder ruimtelijk beleid
 - Beoogde CO₂-reductie voor industrie moet worden gehaald.

Eerste oordeel IPO 1/3

- Stevige stap op weg naar Klimaatakkoord
- Haalbaar, betaalbaar en uitvoerbaar
 - Uitvoerbaarheid via lastenonderzoek en aanpassing Provinciewet en Belastingplan tbv belasting personenvoertuigen
- **RES** stevig verankerd in Ontwerp Klimaatakkoord inclusief budget voor landelijke kwartiermaker en RES-regio's
- 49% CO2 reductie voor tafel **Elektriciteit** betekent
 - 49 TWH door wind op zee
 - 35 TWH techniekneutraal op land (waarvan 18 TWH door huidige inspanningen al gerealiseerd) door grootschalig wind en zon (kleinschalig opwek geen verantwoordelijkheid provincie)
 - Meer TWH is eerst opnieuw in gesprek (naar verwachting 2021)

Eerste oordeel IPO 2/3

- Maatschappelijke acceptatie via participatie en procesdeelname
- Aandacht voor financiering en infrastructuur (netwerk)
- Provincie ondersteunende en faciliterende rol in **Gebouwde omgeving**
- Gemeenten regie bij wijkgerichte aanpak Warmtetransitie
- RES geeft inzicht in warmtebronnen
- Ontwikkeling Expertisecentrum Elektriciteit en Warmte (Rijk, VNG en IPO)
- Tafel **Industrie** heeft nog geen uitvoerbaar maatregelenpakket, inzet is goed, zorg over ontbreken concreet plafond CCS
- Tafel **Mobiliteit** breed pakket dat integraal aan diverse maatschappelijke opgave bijdraagt, maar ook zorg over uitvoerbaarheid
- Nog geen extra impuls Rijk aan fiets, OV en smart mobility, wel extra financiering onrendabele top zero-emissie bussen

Eerste oordeel IPO 3/3

- Tafel **Landbouw & Landgebruik** breed en perspectiefvol pakket aan maatregelen ruim boven opgave van 3,5 Mton met veel flexibiliteit en fasering, daardoor uitvoerbaarheid nog onzeker
- Vastleggen CO2 in bodem, aandacht voor veenweide en diverse sectoren (varkens, glastuinbouw en melkvee) fundamenteel koers verleggen naar klimaatneutraliteit
- Uitvoering in verbinding met Interbestuurlijk programma Vitaal Platteland
- Samenhang landbouw en landgebruik met andere opgaven (biomassa, biodiversiteit, verduurzaming landbouw) via NOVI

Samenvattend

Resultaat! Doorrekenbaar pakket, kan kabinetsambities waarmaken, is in uitwerking ook maatschappelijk aanvaardbaar

Maar!

- Haalbaar: iedereen kan meedoen, niemand hoeft buiten de boot te vallen en burgers wordt niets “opgedrongen”
 - Planbureaus rekenen
 - We hebben tijd!
- Betaalbaar: in potentie zijn deze maatregelen betaalbaar voor iedereen, en is er potentieel een goede balans mogelijk tussen burgers en industrie
 - Planbureaus rekenen
- Uitvoerbaarheid: de maatregelen zijn zo concreet dat we daadwerkelijk die o zo belangrijke doelen gaan halen
 - Van onderop
 - Financiën